

Psykologinen turvallisuus onnistuneiden simulaatioiden mahdollistamisessa

9.12.2024

Sain mahdollisuuden osallistua kansainväliseen Nordic SUN -konferenssiin 5. – 6.11.2024 Helsingissä. Laerdal järjesti koulutustapahtuman yhteistyössä ammattikorkeakoulu Arcadan ja ammattiopisto Prakticum kanssa Arcadassa. Kansainvälinen, englanniksi toteutettu tapahtuma oli suunnattu terveydenhuoltoalalla työskenteleville simulaatio-ohjaajille, kouluttajille ja opettajille. Nordic SUN-konferenssi sisälsi luentoja, työpajoja ja verkostoitumismahdollisuuksia. Professori Timur Uman Jönköpingin yliopistosta luennoi aiheesta *Cultural Diversity in Healthcare Teams: Clinical simulations as a tool and context*. Aihe herätti paljon keskustelua siitä, miten tärkeää olisi tunnistaa eri kulttuureihin liittyviä kirjoittamattomia sääntöjä. Ensihoidon koulutusohjelman johtaja ja Potilasturvallisuus- ja oppimiskeskuksen johtaja Christoffer Ericsson Arcadasta luennoi aiheesta *Utilizing Simulation as Cultural Catalyst*. Molempina päivinä oli mahdollisuus osallistua erilaisiin työpajoihin, joissa tarkasteltiin sekä simulaatio-opetuksen pedagogisia kysymyksiä että kokeiltiin konkreettisesti erilaisia uusia simulaatioiden ohjauksessa hyödynnettäviä teknisiä sovelluksia ja laitteita. Konferenssi vahvisti osallistujien simulaatiopedagogista ja -teknologista osaamista. Se herätti minut pohtimaan psykologisen turvallisuuden merkitystä erityisesti simulaatio-opetustilanteiden kehittämisessä.

Psykologinen turvallisuus hyvin onnistuvien

simulaatio-opetustilanteiden mahdollistamisessa

Psykologisella turvallisuudella tarkoitetaan kokemusta siitä, että jokainen voi tuoda esiin ajatuksiaan, epävarmuuttaan ja kysymyksiään ilman pelkoa negatiivisista seurauksista (Eriksson ym., 2024). Psykologinen turvallisuus on sekä yksilö-, tiimi- että organisaatiotasolla vaikuttava ilmiö. Lemmetty ym. (2022) ovat todenneet elinikäisen ja jatkuvan oppimisen olevan olennaista terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksessa ja heidän mukaansa olisi tärkeää huomioida psykologiseen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ammatillisen uran eri vaiheissa. Turvallisuuden merkitys korostuu erityisesti moniammatillisissa simulaatio-oppimistilanteissa, joissa osallistujien oman osaamisen tai tiedon rajat voivat paljastua muille oppijoille (Kolbe ym. 2020).

Psykologinen turvallisuus voidaan määritellä edellytyksenä hyvälle simulaatio-opetustilanteelle. On tärkeää, että jokainen simulaatioon osallistuja kokee olonsa simulaatio-oppimisympäristössä niin turvalliseksi, että hän uskaltaa ottaa riskejä, vaikka ei olisi ennakolta varma osaamisestaan toimia tilanteessa. Jokaisen tulisi uskaltaa kysyä, jos hän ei tiedä, kuinka tulisi toimia. Olisi tärkeää myös mahdollistaa huolien esiin nostaminen ja niistä keskusteleminen. Lisäksi psykologiseen turvallisuuteen kytkeytyy eettinen turvallisuus ja sensitiivisyys. Se toteutuu hyvin, jos simulaatio-opetustilanteessa epäonnistumisen tai virheen tekemisen jälkeen ei syyllistetä henkilöä, jolle kömmähdys on sattunut. Eettinen lupaus sisältääkin idean, että ne asiat, joista on keskusteltu debriefing-keskustelussa, jätetään luokkatilaan. Niistä ei muistutella ketään jälkikäteen.

Psykologinen turvallisuus ei tarkoita vaikeiden kysymysten käsittelemättömyyttä tai niiden lakaisemista maton alle. Olisi tärkeää luoda niin turvallinen ilmapiiri opiskelijoille, että he uskaltaisivat nostaa esiin vaikeitakin asioita ja huolia ilman kasvojen menettämisen pelkoa. Jos opiskelija kokee pelkoa ja ahdistusta simulaatio-oppimistilanteissa, hän ei kykene hyödyntämään oppimissisältöjä kunnolla.

Psykologiseen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät

Simulaatio-opetusta toteuttavien opettajien olisi tärkeä pohtia, miten he voivat edistää opiskelijoiden kokemaa psykologista turvallisuutta simulaatio-opetustilanteissa. Psykologisen turvallisuuden kokemukseen vaikuttavat monet erilaiset tekijät, kuten opettajan persoonallisuus, opiskelijaryhmän kemia, ryhmäkoko, opiskeltavan asian ja simulaatiossa hyödynnettävien teknologisten sovellusten ja välineiden tuttuus. Rudolph ym. (2014) ovat esittäneet, että psykologinen turvallisuus voidaan luoda simulaatio-opetusta edeltävän taitavan prebriefingin avulla. Prebriefingin tulisi sisältää tavoitteiden ja odotusten selkeä kuvaus ja osallistujien eläytymistä edistävä tarinallinen kuvaus. Lisäksi prebriefingissä tulisi antaa loogisia yksityiskohtia punaisen langan luomiseksi simulaatiotilanteeseen sekä sitouttaa osallistujat toinen toisensa kunnioittamiseen ja psykologisen turvallisuuden edistämiseen.

Työterveyslaitoksen (i.a.) mukaan olisi hyödyllistä pohtia, mistä turvan tunne syntyy ja mitä sen edistämiseksi

voitaisiin tehdä. On olennaista ymmärtää, miksi esimerkiksi simulaatiota ohjaavan opettajan haavoittuvuuden osoittaminen edistää opiskelijoiden kokemaa psykologista turvallisuutta. Jos psykologinen turvallisuus ei toteudu, tietoa ei uskalleta jakaa eikä virheistä kertoa, vaan niitä piilotellaan (Sarkkinen, 2019). Tästä voi seurata, että uusia ideoita ja ajatuksia ei tuoda esiin eikä uusia toimintatapoja uskalleta kokeilla. Tällöin paljon tietoa, taitoa ja kyvykkyyttä voi jäädä piiloon. Simulaatio-opetustilanne ei saisi olla näytön paikka eikä kilpailutilanne.

Mari Salminen-Tuomaala

TtT, dosentti, yliopettaja, Kliininen asiantuntijuus

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

mari.salminen-tuomaala@seamk.fi

Mari Salminen-Tuomaala on terveystieteiden tohtori, joka toimii kliinisen hoitotyön yliopettajana Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Hän on Sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK, Kliininen asiantuntijuus -tutkinnon YAMK-yliopettaja sekä Terveiden edistäminen ja hoito -tutkimusryhmän vetäjä. Hän toimii myös dosenttina Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden terveystieteiden yksikössä (hoitotieteen dosenttuuri).

Lähteet

Eriksson, T., Ingalsuo, S., & Hovi, E. (2024). Psykologinen turvallisuus – terveydenhuollon ja lääketieteen koulutuksen voimavara. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim140(23), 2007–2013.

Kolbe, M., Eppich, W., Rudolph, J., Meguerdichian, M., Catena, H., Cripps, A., Grant, V., & Cheng, A. (2020). Managing psychological safety in debriefings: a dynamic balancing act. BMJ Simulation & Technology Enhanced Learning 20, 6(3), 164-171. doi: 10.1136/bmjstel-2019-000470.

Lemmetty, S., & Collin, K. (toim). (2022). Jatkuva oppiminen ja aikuispedagogiikka työssä. Jyväskylä: SoPhi 150. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9443-3>.

Rudolph, J.W., Raemer, D.B., & Simon, R. (2014). Establishing a safe container for learning in simulation: the role of the presimulation briefing. Simulation in Healthcare 9(6), 339-349. doi: 10.1097/SIH.0000000000000047. PMID: 25188485.

Sarkkinen, M. (2019). Psykologinen turvallisuus kannustaa ideoiden jakamiseen. Työterveyslaitos. <https://www.ttl.fi/tyopiste/psykologinen-turvallisuus-kannustaa-ideoiden-jakamiseen>

Työterveyslaitos. (i.a.). Miten luoda peloton ilmapiiri? Miten vahvistaa psykologista turvallisuutta? <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/pelotta-toissa-psykologinen-turvallisuus-tyoyhteisossa/miten-luoda-peloton-ilmapiiri>